

Pensioen in het buitenland, kan dat?

Wil je van je pensioen genieten in het buitenland?

Dat kan, maar er is wel een aantal zaken waar je op moet letten. Bijvoorbeeld hoe het zit met de AOW, de zorgverzekering en waar je belasting moet betalen.

En als jou wat overkomt?

Het is belangrijk te weten hoe je partner achterblijft als jij doodgaat terwijl jullie in het buitenland wonen. Dat moet je nagaan. Dit boekje helpt je daarbij op weg.

www.pensioenkijker.nl

Inhoudsopgave

Veel mensen willen na een druk leven, hun pensioen krijgen in het buitenland. Misschien wil je naar Frankrijk, Spanje of Turkije. Of wil je dichterbij je (klein)kinderen wonen, in bijvoorbeeld Denemarken. Het kan ook zijn dat je later in Nederland bent komen wonen en met je pensioen terug wil keren naar je vaderland. Wat zijn de gevolgen van zo'n beslissing? Het antwoord op deze vraag vind je in dit boekje. De volgende onderwerpen komen aan bod:

Heeft mijn vertrek naar het buitenland gevolgen voor mijn AOW?	3
Worden mijn AOW en ouderdompensioen ook in het buitenland uitbetaald?	7
In welk land betaal ik belasting over mijn AOW en pensioen?	9
Krijgt mijn partner pensioen als ik doodga in het buitenland?	11
Ben ik verzekerd tegen ziektekosten als ik in het buitenland woon?	13
Hoeveel betaal ik voor de zorg in het buitenland?	14

Heeft mijn vertrek naar het buitenland gevolgen voor mijn AOW?

Dat kan.

Ja, je vertrek heeft gevolgen voor je AOW als:

- je voor je 65ste uit Nederland vertrekt
- je partner nog geen 65 is als jullie uit Nederland vertrekken

Nee, je vertrek heeft geen gevolgen voor je AOW als:

- jij en je partner allebei 65 jaar of ouder zijn als jullie naar het buitenland vertrekken
- je gaat wonen in een land waarmee Nederland een verdrag heeft (meer hierover lees je in het volgende hoofdstuk van dit boekje)

De AOW

Als je van je 15e tot je 65e de hele tijd in Nederland hebt gewoond krijg je een volledige AOW-uitkering. De volledige AOW-uitkering is niet voor iedereen even hoog. De hoogte van de AOW-uitkering hangt af van hoe je woont. Er zijn verschillende uitkeringen:

- Een uitkering voor een alleenstaande.

Deze uitkering bedraagt ongeveer € 1000 bruto. In mei krijg je een vakantietoeslag.

- Een uitkering voor een samenwonende.

Deze uitkering bedraagt ongeveer € 700 bruto. In mei krijg je een vakantietoeslag. Wanneer jij en je partner allebei 65 jaar of ouder zijn, krijgen jullie ieder de AOW-uitkering voor een samenwonende. Verderop lees je hoe het zit als je partner jonger is dan 65 jaar.

De hoogte van de AOW-uitkering wordt ieder jaar aangepast. Wil je weten hoe hoog de uitkering precies is, kijk dan op de site van de Sociale Verzekeringsbank (www.svb.nl) of de site van Pensioenkijsker.nl (www.pensioenkijsker.nl).

Als je woonsituatie verandert (bijvoorbeeld doordat je niet meer samenwoont), verandert ook de hoogte van de AOW-uitkering. Veranderingen in je woonsituatie moet je dan ook meteen doorgeven aan de Sociale Verzekeringsbank.

Tot 2015: Toeslag op de AOW

Als je partner nog geen 65 jaar is, kun je een toeslag krijgen op je AOW. De regeling van de toeslag geldt alleen als je AOW ingaat vóór 1 januari 2015. Als je AOW ingaat in 2015 of later, krijg je geen toeslag op je AOW.

De hoogte van de toeslag hangt af van het inkomen van je partner. Hoe hoger het inkomen van je partner is, hoe lager de toeslag. Van het arbeidsinkomen van je partner wordt een deel afgetrokken van de toeslag. Als je partner meer verdient dan ongeveer € 1.150 bruto per maand, is er helemaal geen toeslag meer.

Sommige inkomsten van je partner, zoals een vervroegd pensioen of een arbeidsongeschiktheidsuitkering, worden helemaal van de toeslag afgetrokken.

Opbouw van de AOW

Ieder jaar bouw je 2% van je AOW op.

Je bouwt 100% AOW op als je tussen je 15e en 65e in Nederland hebt gewoond (50 keer 2%). Het maakt daarbij niet uit of je Nederlander bent of een andere nationaliteit hebt. En ook niet of je gewerkt hebt of niet. Je AOW-uitkering wordt lager, als je pas na je 15e in Nederland bent gaan wonen. Je AOW wordt ook lager, als je voor je 65e vertrekt uit Nederland.

Voorbeeld

Frans (63) en Annette (59) verhuizen naar Frankrijk. Frans mist daardoor 2 opbouwjaren voor de AOW en zijn AOW wordt daarom met 4% gekort. Annette mist 6 opbouwjaren voor de AOW en vanaf haar 65e wordt haar uitkering daarom gekort met 12%.

Omdat Frans 65 jaar wordt vóór 2015, komt Frans in aanmerking voor een toeslag op de AOW als Annette geen of weinig inkomen heeft. Ook die toeslag wordt gekort met 2% voor ieder jaar dat Annette niet verzekerd is geweest in de periode tussen haar 15e verjaardag en de 65e verjaardag van Frans. De toeslag wordt daarom met 4% gekort.

Kan ik ervoor zorgen dat mijn AOW niet gekort wordt?

Ja, dat kan.

Je bent niet meer verplicht verzekerd voor de AOW als je voor je 65e uit Nederland vertrekt, maar je kunt je wel vrijwillig verzekeren voor een periode van ten hoogste 10 jaar. Let er goed op dat je voor die vrijwillige verzekering moet aanmelden binnen één jaar na het einde van de verplichte verzekering.

Wat kost dat?

De premie bedraagt per jaar 17,9% van je inkomen (tot een bepaald maximum, dit maximuminkomen bedraagt ongeveer € 32.000). Je moet een premie betalen die 10% bedraagt van de maximumpremie als je in een bepaald jaar geen of weinig inkomen hebt gehad.

Meer over de vrijwillige verzekering kun je lezen op de site van de Sociale Verzekeringsbank: www.svb.nl.

Worden mijn AOW en ouderdomspensioen in het buitenland uitbetaald?

AOW

Ja, ook als je in het buitenland woont, krijg je AOW. Je krijgt dit van de Sociale Verzekeringsbank. Je moet wel even opletten. In een aantal landen (bijvoorbeeld de landen van de Europese Unie, Turkije en Marokko) kun je de AOW-uitkering krijgen die je ook zou krijgen als je in Nederland zou wonen, bijvoorbeeld een alleenstaandenuitkering of een partnertoeslag op de AOW-uitkering. Er is echter ook een aantal landen waar je alleen de AOW voor een samenwonende kunt krijgen. Als je wilt weten hoe dat zit in het land waar jij je pensioen wilt krijgen, kun je dat vinden op de site van de Sociale Verzekeringsbank: www.svb.nl onder het kopje "internationaal".

Ouderdomspensioen

Ook het ouderdomspensioen dat je bij je werk hebt opgebouwd kan in het buitenland worden uitbetaald. Dit geldt ook voor prepensioen of een VUT-uitkering. Je pensioenfonds of de verzekeraar kan wel eisen stellen aan de bankrekening waarnaar het pensioen wordt overgemaakt. Ook zal de pensioenuitvoerder je van tijd tot tijd vragen een bewijs te sturen dat je nog in leven bent.

Je kunt je pensioenuitkering in het buitenland laten uitbetalen, maar je kunt op het moment dat je met pensioen gaat je pensioenvermogen niet overbrengen naar het buitenland. Het pensioen wordt dus vanuit Nederland uitgekeerd. (Alleen als je in het buitenland gaat werken kan het onder voorwaarden mogelijk zijn het pensioenkapitaal over te dragen naar het buitenland).

In welk land betaal ik belasting over mijn AOW en pensioen?

In welk land je belasting betaalt is afhankelijk van de volgende twee vragen:

- Heeft Nederland een belastingverdrag met het land waar je woont?
- Heb je pensioen uit een baan bij de overheid?

De meeste landen zijn het erover eens dat je slechts in één land belasting hoeft te betalen. En omdat je gebruik maakt van de voorzieningen in het land waar je woont, is het gebruikelijk dat je dan in dat land belasting betaalt. Dat moet echter wel geregeld zijn in een verdrag tussen Nederland en land waar je woont. Met veel landen is er zo'n verdrag. Bijvoorbeeld de landen van de EU, Zwitserland, Noorwegen en nog een aantal andere landen. De afspraken die gemaakt zijn kunnen per land verschillen.

Hoeveel belasting je over je pensioen en AOW moet betalen in het land waar je woont, is afhankelijk van de belastingtarieven in dat land. In een aantal gevallen is de belasting hoger dan in Nederland. Het is goed om dat even na te gaan.

Je betaalt altijd in Nederland belasting over het pensioen dat je hebt opgebouwd uit een baan bij de overheid. Dit betekent dat het pensioenfonds over dat pensioen belasting zal inhouden. Je betaalt in Nederland tot een inkomen van ca. € 31.000 relatief weinig belasting. Daarboven betaal je 42% of 52%.

Het pensioenfonds zal belasting inhouden, als jij je pensioen laat uitkeren in een land waar Nederland geen belastingverdrag mee heeft. De kans bestaat dat je dan ook nog belasting moet betalen in het land waar je woont. Alle landen vinden in principe dat zo'n dubbele belasting zoveel mogelijk voorkomen moet worden. In het land waar je woont, moet je in die situatie daarom vragen naar een vrijstelling van belasting. Je moet daarvoor contact opnemen met de Belastingdienst in het land waar je woont.

De praktische gang van zaken

Het pensioenfonds zal belasting inhouden als je in het buitenland woont en je aan je pensioenuitvoerder vraagt om je pensioen in het buitenland uit te betalen. Bij de Belastingdienst in Heerlen kun je vrijstelling van de Nederlandse belasting aanvragen. De Belastingdienst beoordeelt of dat in jouw situatie kan. Als dat zo is, krijg je een verklaring die je naar je pensioenuitvoerder stuurt. Zij betalen je pensioen dan uit zonder belasting in te houden.

Dat is echter niet alles. Je krijgt in het jaar van emigratie van de belastingdienst een 'conserverende aanslag'. Je hoeft deze aanslag echter niet te betalen, maar krijgt automatisch uitstel als je verhuist naar een land binnen de EU. Ga je naar een land buiten de EU, dan moet je het uitstel aanvragen bij de Belastingdienst. Na 10 jaar wordt de aanslag volledig kwijtgescholden, op voorwaarde dat je niets met je pensioenvermogen hebt gedaan dat niet mag.

Inhoudingen

Op je AOW en pensioen zal geld voor de zorgbijdrage worden ingehouden. Meer hierover lees je verderop in dit boekje.

Lijfrenten

De belastingregels voor lijfrenten zijn anders dan de belastingregels voor pensioenen. Als je hier meer over wilt weten, kun je contact opnemen met de Belastingdienst, kantoor Buitenland in Heerlen, Kloosterweg 22 Postbus 2865, 6401 DJ Heerlen, Telefoon: 055-5385385 www.belastingdienst.nl/particulier/buitenland.

Meer informatie vind je op de site van Pensioenkijsker.nl en op www.vertreknaarhetbuitenland.overheid.nl en www.grensinfopunt.nl.

Krijgt mijn partner pensioen als ik doodga in het buitenland?

Dat kan.

Pensioen van de overheid

Zolang je in Nederland woont, ben je verzekerd voor de Anw en kan je partner in aanmerking komen voor een uitkering als jij doodgaat. Je partner krijgt in Nederland een uitkering als je partner:

- jonger is dan 65 jaar én
- een kind verzorgt dat jonger is dan 18 jaar of
- voor meer dan 45% arbeidsongeschikt is of
- is geboren vóór 1 januari 1950.

Als je buiten Nederland gaat wonen ben je niet meer verplicht verzekerd voor de Anw.

Voorbeeld

Koen (66) en Vera (60) zijn in Spanje gaan wonen toen Koen 65 werd. Koen heeft altijd in Nederland gewoond en krijgt een volledige AOW. Daarnaast heeft hij een ouderdomspensioen van € 14.000 en er is € 9.800 partnerpensioen verzekerd. Koen krijgt een partnertoeslag op de AOW. Koen en Vera hebben berekend dat ze aan AOW en pensioen genoeg hebben om van te leven. Als Koen 67 is, gaat hij dood. Vera krijgt geen Anw omdat Koen en Vera niet voor een vrijwillige verzekering hebben gekozen. Vera moet zien rond te komen met het partnerpensioen van € 9.800. Vanaf haar 65e krijgt Vera AOW. Haar uitkering wordt met 10% gekort omdat ze 5 opbouwjaren mist.

Alleen als jij na je vertrekt uit Nederland vrijwillig verzekerd bent gebleven voor de Anw, krijgt je partner na jouw dood een Anw-uitkering van de overheid. Verder moet je partner natuurlijk voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de Anw. Je moet zo'n vrijwillige verzekering aanvragen binnen één jaar nadat je verplicht verzekerd was. Het aanvraagformulier kun je downloaden van de site van de SVB: www.svb.nl.

Let op!

Niet in alle landen wordt de Anw uitgekeerd. Kijk voordat je een vrijwillige verzekering gaat afsluiten, dus goed na of de Anw wel uitgekeerd wordt in het land waar je gaat wonen.

Pensioen van je werk

Toen je met je werk in Nederland bent gestopt, heb je een pensioenoverzicht gekregen waarop staat of er voor jouw partner partnerpensioen is verzekerd. Als dat zo is, kan je partner als jij doodgaat dat pensioen ook in het buitenland krijgen.

Let op!

In nogal wat pensioenregelingen is er niet gespaard voor het partnerpensioen. Als je stopt met je baan (of met pensioen gaat) houd je dan alleen recht op partnerpensioen als je hiervoor een stuk van je ouderdomspensioen inruilt.

Voorbeeld

Maarten heeft een pensioenregeling waarin niet gespaard wordt voor het partnerpensioen. Zolang als hij werkt is er € 17.500 partnerpensioen verzekerd. Op het moment dat Maarten stopt met werken, vervalt het partnerpensioen en heeft Maarten alleen ouderdomspensioen. Zijn ouderdomspensioen bedraagt € 25.000. Hij krijgt echter de mogelijkheid er voor te zorgen dat er toch partnerpensioen is. Daarvoor moet hij 20% van zijn ouderdomspensioen inleveren. Na de ruil bedraagt zijn ouderdomspensioen € 20.000 en het partnerpensioen 70% hiervan: € 14.000.

Ben ik verzekerd tegen ziektekosten als ik in het buitenland woon?

Je bent meestal niet meer sociaal verzekerd in Nederland, als je in het buitenland woont. Je hebt echter in het land waar je woont wel recht op zorg, als dit geregeld is in een verdrag tussen het land waar je woont en Nederland. Met veel landen heeft Nederland zo'n verdrag. Bijvoorbeeld de landen van de EU, maar ook andere landen zoals bijvoorbeeld Marokko, Turkije, Zwitserland en Noorwegen.

Je kunt niet automatisch gebruik maken van het zorgstelsel van het land waar je woont, als er geen verdrag is tussen Nederland en het land waar je woont. In dat geval moet je je particulier verzekeren.

Als er wel een verdrag is, kun je gebruik maken van het nationale zorgstelsel van het land waar je woont. Het land waar je woont stuurt Nederland een rekening voor de gemaakt kosten. De administratie hiervan ligt bij het College voor Zorgverzekeringen (CVZ).

Hoeveel betaal ik voor de zorg in het buitenland?

De kosten van je zorgverzekering zijn afhankelijk van de volgende drie aspecten:

- Je inkomen uit AOW en pensioen
- Het land waarin je woont
- De meeverzekerde gezinsleden

De zorgbijdrage buitenland kent een vaste bijdrage en twee inkomensafhankelijk delen. Het gaat hierbij om de bijdrage Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Je zorgbijdrage moet je betalen aan het College voor Zorgverzekeringen (CVZ).

Bijdrage

De vaste bijdrage

De vaste bijdrage voor de zorgverzekering bedraagt in 2008:

- € 100,- per maand per persoon

Dit bedrag moet je ook betalen voor ieder meeverzekerd gezinslid van 18 jaar en ouder.

De inkomensafhankelijke bijdrage Zvw

De inkomensafhankelijke bijdrage Zvw bedraagt in 2008:

- 7,2 % over je AOW uitkering
- 5,1% over je aanvullend pensioen

In totaal wordt deze inkomensafhankelijke bijdrage berekend over een maximum van € 31.231.

De inkomensafhankelijke bijdrage AWBZ

De inkomensafhankelijke bijdrage AWBZ bedraagt:

- 12,15% tot een maximum van € 31.589.

Op dit AWBZ-deel kunnen eventueel een of meer heffingskortingen van toepassing zijn.

In het land waar je woont kun je recht hebben op het wettelijk zorgpakket zoals dat geldt voor de inwoners van dat land. Niet in ieder land krijg je evenveel gratis zorg.

Daarmee verschillen ook de kosten. Daarom geldt er voor de vaststelling van de bijdrage de woonlandfactor. Daarmee wordt aangegeven hoe de gemiddelde ziektekosten in een land zijn ten opzichte van Nederland. Omdat deze kosten in de meeste landen lager zijn dan in Nederland, leidt dit tot een woonlandfactor van minder dan 1. Hieronder zie je enkele voorbeelden van zo'n woonlandfactor zoals die gelden in 2008:

Land	Woonlandfactor
Frankrijk	0,6935
Italië	0,5785
Griekenland	0,3122
Turkije	0,0416
Noorwegen	1,3088

De totale kosten worden opgeteld en vermenigvuldigd met de woonlandfactor. De uitkomst hiervan vormt de zorgbijdrage, die je moet betalen voor de medische zorg in het land waar je woont.

Voorbeeld

Dirk woont in Italië en heeft een AOW uitkering (€ 674,-) en een aanvullend pensioen van € 800,- per maand. De maandelijkse bijdrage buitenland wordt dan als volgt berekend.

- Vaste bijdrage bedraagt € 100,00 per persoon.
- Bijdrage Zvw over de AOW-uitkering (7,2 %) is $0,072 \times 674 = 48,42$
- Bijdrage Zvw over het pensioen (5,1%) is $0,051 \times 800 = 40,80$
- Bijdrage AWBZ (12,15%) is $0,1215 \times (674 + 800) = 179,09$

Bij elkaar is dat $(100 + 48,53 + 40,80 + 179,09) = 368,42$ per maand. Per jaar is dat € 4421,-. Maar er is ook nog heffingskorting. Voor Dirk bedraagt de heffingskorting € 1039. De zorgbijdrage is dan $4421 - 1039 = € 3382$. De woonlandfactor van Italië is 0,5845, dus de verschuldigde premie bedraagt $0,5845 \times 3382 = € 1977,-$ per jaar.

In sommige gevallen kun je recht hebben op een zorgtoeslag. Deze kun je aanvragen bij de Belastingdienst Toeslagen.

Informatie over zorgverzekering in het buitenland kun je krijgen bij het CVZ (Postbus 320, 1110 AH Diemen) CVZ is telefonisch bereikbaar op 020-7978500. E-mail: info@cvz.nl. Ook is informatie te vinden op de site www.buitenland.cvz.nl.

Deze brochure is mede tot stand gekomen dankzij de waardevolle bijdragen van Ger Essers, Carlo Douven, Rene van der Wissel en Tomas Wijffels.

Wil je meer weten over pensioen?

- Op www.pensioenkijsker.nl vind je algemene informatie over pensioen

In deze brochure doen wij een boekje open over pensioen in het buitenland. Op de site van Pensioenkijsker.nl kun je ook brochures vinden over andere onderwerpen.

In de serie: "Boekje open over . . . . ." zijn al verschenen:

- Boekje open over je AOW
- Boekje open over partnerpensioen
- Boekje open over je eerste baan en pensioen
- Boekje open over andere baan, ander pensioen
- Boekje open over eigen zaak en pensioen
- Boekje open over echtscheidingen
- Boekje open over het besturen van een pensioenfonds
- Boekje open over de deelnemersraad
- Boekje open over vrouwen en pensioen
- Boekje open over pensioen als je niet altijd in Nederland hebt gewoond

Er komen nog boekjes bij. Als er nieuwe boekjes verschenen zijn, kun je deze vinden op de site van Pensioenkijsker.nl.

Aan de Stichting Pensioenkijsker.nl nemen de volgende organisaties deel: CNV, CNV Jongeren, Consumentenbond, CSO, E-Quality, FNV, FNV Vrouwenbond, MHP, MKB-Nederland, NBVA, Nibud, Ombudsman Pensioenen, Sociale Verzekeringsbank, SPO Pensioenopleidingen, Stichting de Ombudsman, Stichting voor Ondernemingspensioenfondsen, Unie van Beroepspensioenfondsen, Verbond van Verzekeraars, Vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen en VNO-NCV.

De Stichting Pensioenkijsker.nl zorgt dat Nederlanders gaan nadenken over pensioen. Ook maken we pensioen begrijpelijker. Daarnaast geven we objectieve informatie over pensioen.

Vormgeving: Porter Novelli
©Pensioenkijsker.nl 2008